

***Må tidligst offentliggøres, når talen er holdt
Det talte ord gælder***



Formand for Dansk Skoleforening for Sydslesvig Ved mødet på Kaj Munk-Skolen, Kappel Fredag den 24. maj 2019 kl. 15.00

Norden møder Sydslesvig – vi knytter bånd.

Sikke et rammende motto – ikke bare for årsmøderne generelt - som jo altid er de Sydslesvigs festdage, de sydslesviggames som ikke bare giver mulighed for at fejre os selv og markere vores ståsted over for flertalsbefolkningen - men også er den weekend hvor flest danske politikere, danske foreningsmennesker og i det hele taget rigsdanske venner og ildsjæle kommer herved til os for at feste sammen med os i Sydslesvig, i det "tabte land".

Nej mottoet er også derfor så rammende i år fordi vi med fejringen af 100 års feriebørnsrejser tydeligt viser vores permanente og konstante indsats for at holde fast i og intensivere båndet til norden. Vi viser det faktisk på mange mange forskellige måder til dagligt på alle hjørner og kanter af det sydslesvigske foreningsliv men tillad mig som skoleforeningsmand at summe lidt over et af "vores" – vi knytter bånd- hjertesager.

100 år feriebørnsrejse, fra at være hos "plejeforældre" til at komme til "ferieværter" er 100 års hjerteblood og til 100% stadigvæk en hjertesag for Skoleforeningen!

Ti tusindvis af børn har siden 1919 været undervejs i sommerferien over årene, har været alle steder i Danmark hos "plejeforældre" som det vi kalder for ferieværter i dag dengang, hed og har dermed fået formidlet sprog og kultur på denne dejlige måde.

Faktisk på den bedste vis og måde overhoved, nemlig ved personlig kontakt i privathjem og dagligdag blev den danske kultur og det danske sprog formidlet i alle dens facetter. Og kære venner – det er stadigvæk den bedste måde for vores børn men sandeligt også for os selv at bevare og udvide sprog og kulturforståelsen. Mødet med rigsdansker, dansk musik, film og hvad der ellers kan være er en uundværlig gave i vores sydslesvigske tilværelse.

Jeg kan godt huske fra min egen skoletid, at vores lærer efter sommerferien herhjemme på de sydslesvigske skoler, alene ved elevens måde at tale dansk på, prøvede at gættede sig frem til i hvilken by eller region af Danmark ungerne nu havde været. Det fik man meget sjovt ud af.

Men som årene gik, så forandrede samfundet, livsbetingelserne, arbejdet og familier sig nord og syd for grænsen sig småt for småt til det vi kender til i dag.

Familierne blev mindre, defineret på en anden måde, landbrugssamfundet forsvandt og man holdt mindre ferie derhjemme men skulle ud at rejse. Dermed gik antallet af børn der hver sommer stod på banegården i Padborg og ventede på deres tog nordpå tilbage og blev mindre og mindre.

Men ingenting er konstant, intet bliver som det er – det ved vi alle sammen og kun tåber tror på, at man kan fastholde, ”plejer” og cementere status quo.

Feriebørns rejser skulle ikke opfindes på ny men det skulle tilpasses de nye tider, det skulle og skal tilpasses det moderne samfund med alt hvad det nu indebærer. Det er skoleforeningen nu rimelig god til påstår jeg ,så i dag har Sydslesvig / Skoleforeningen et rejsekontor som selvstændig afdeling og selv om det traditionelle tilbud med ferieborns rejse selvfølgelig stadigvæk findes, så er det efterhånden kun et ud af rigtig mange tilbud til at komme i kontakt med danske forældre og børn nord for grænsen .

Jeg ved, at mange af os Sydslesvigere har de dejligste minder om disse ferieophold i Danmark, venskaber for livet er bleven knyttet, ægteskaber indgået, båndet til Danmark er bleven styrket, kendskabet til Kongeriget udvidet og mange varme tanker fylder sindet når man mindes de dejlige stunder sammen med ferie ”brødre og søstre”.

Kom derfor også og sæt et klistermærke på Danmarkskortet i Slesvig på søndag og vis hvor i har været henne i Danmark. Kom og fortæl og få en god snak på friluftsmødet . Skoleforeningen er selvfølgelig tilstede på alle de store friluftsmøder – både om lørdagen og om søndagen og dermed også i Slesvig. Kom og vis, at vi hen over årene og til dagligt knytter bånd til norden - og her især Danmark.

Men også fremtidens bånd til Danmark skal knyttes og derfor sender vi til næste år ca. 5000 skoleelever i uge 20 til Danmark, en uge med indhold, en uge med en mærværdi som ligger langt over den sociale og pædagogiske værdi, at man har haft et par sjove dage uden for skolens daglige rammer. Vi kalder det for ung genforening, - da 2020 jo er det helt store markeringssår for afstemningen /genforeningen i 1920.

Det er året vi blev til – for med afstemningsresultatet fra februar 1920 blev vi til dansk mindretal. Alle vores børn vil i den uge være del af noget stort – noget rigtig stort. De danske jernbaner har i øvrigt sagt ja til at indsætte ekstratog og transportere alle vores børn plus ledsager gratis igennem hele Danmark. Det er stort – det er fornemt – det er grandioست.

Som sagt før, så er Sydslesvig et mindretalsland og Årsmøderne er vores årlige festdag. Her og i hele denne weekend markerer vi og viser tydeligt at vi hører til her i regionen, at vi er del af helheden, men at vi tilhører det danske mindretal – at vi er danske sydslesvigere.!

Derfor var det også en fantastisk nyhed da vi i sidste uge fik informationen om, at hendes majestæt dronning Magrethe ønsker at besøge mindretallet og dette ikke bare for en dag - nej - for næsten en hel uge i starten af september og at hun kommer med kongeskibet Danmark til Flensborg havn. Det sker ikke så ofte og sidste gang var da også i 1978. Nogen kan måske huske det.

Vi er Sydslesvig, vi er del af moderlandet, vi gør Danmark lidt større og vores tilknytning, som også vises når man for lov til at sætte sine børn i vores institutioner, honoreres hermed ikke bare årligt når dronningen nævner det danske mindretal i sin nytårstale men også igennem sådan et besøg som det kommende.

Jeg håber på, at hele Sydslesvig vil se det som en festuge og at Dannebrogen vejer hen over hele landsdelen på alle vore institutioner ,forsamlingshuse ,private hjem og hvad vi ellers kan byde på. Tosprogede skilte kan vi jo desværre ikke byde på endnu – der må SSW tage lære af friserne hvordan man gør.

Dansk sprog, dansk sang og danske traditioner har det godt i Sydslesvig – og det mener jeg helt alvorligt - men som med alle ting som man ønsker bevaret så skal der selvfølgelig permanent arbejdes på sagen. Sproget skal tales overalt og med alle der kan eller er i gang med at lære det – for ellers lærer de det ikke. Sproget skal tales fordi det er udgangspunktet for al dansk kulturformidling. Sproget skal tales i børnehaver og skoler fordi vi er dansk skoleforening. Sproget skal tales i kultur og idrætsforeningen fordi vi er danske foreninger og sproget er en del af vores identitet. Vi skal være bevidste om vores ståsted , vise åbenhed for andre - og tale dansk i egne rækker.

Det danske mindretal er et sindelagsmindretal – Minderheit ist wer will - aber man muss es auch wollen ! og derfor : Lad den echten Norden møde den ægte norden !

Med disse ord ønsker jeg os alle sammen en dejlig festlig årsmødedeweekend . vi ses på søndag.

Tak